

Bijlage 3:
Toelichting cultuur-
historisch onderzoek

BESCHRIJVING KADERS

Met het vaststellen van de 'Erfgoedvisie Silhouet' (juni 2012) heeft de gemeente haar visie en missie op behoud en ontwikkeling van het erfgoed vastgesteld. De gemeente stelt zich hierbij ten doel om het culturele erfgoed op een evenwichtige en duurzame manier in stand te houden en draagvlak hiervoor te ontwikkelen. Op basis van deze visie is de Erfgoednota gemeente SWF 2013-2016 opgesteld, getiteld 'De basis op orde' (januari 2013). Een belangrijk speerpunt van de nota is dat de basis op orde wordt gebracht. Dit betekent dat de gemeentelijke organisatie haar kerntaken op het gebied van erfgoed zorgvuldig gaat uitvoeren. Het is namelijk een wettelijke taak voor een gemeente om te komen tot een zorgvuldige planbehandeling en besluitvorming wat betreft cultuurhistorie. Per 1 januari 2012 is het een en ander gewijzigd in het Besluit ruimtelijke ordening. In dit besluit is vastgelegd dat gemeenten vanaf 1 januari 2012 in hun bestemmingsplannen rekening moeten houden met aanwezige cultuurhistorische waarden. Dit was al verplicht voor archeologie. Met de Erfgoednota is het gemeentelijk erfgoedbeleid hierop aangepast. Zo gaat de gemeente bij de bescherming van archeologische (verwachtings)waarden in bestemmingsplannen nu formeel uit van de gemeentelijke FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra), een uitsnede van de provinciale FAMKE. Voor de bekende en de te verwachten cultuurhistorische waarden gaat de gemeente uit van de provinciale cultuurhistorische kaart (CHK). De kaart is daarmee onderlegger voor het in de Erfgoednota geformuleerde beleid. Echter niet alle waarden aangegeven op deze kaart kunnen bij voorbaat behouden blijven, hier zal een gemeentelijke afweging aan te pas komen.

In de Erfgoednota is verder uiteengezet hoe in het kader van bestemmingsplannen omgegaan dient te worden met het erfgoed. Zo zijn er kaders aangegeven voor de uitvoering van werken, maar ook voor de opzet van de bestemmingsplanregeling. In het kader van dit bestemmingsplan is daarmee rekening gehouden.

BESCHRIJVING ONTWIKKELINGSGESCHIEDENIS GEBIED

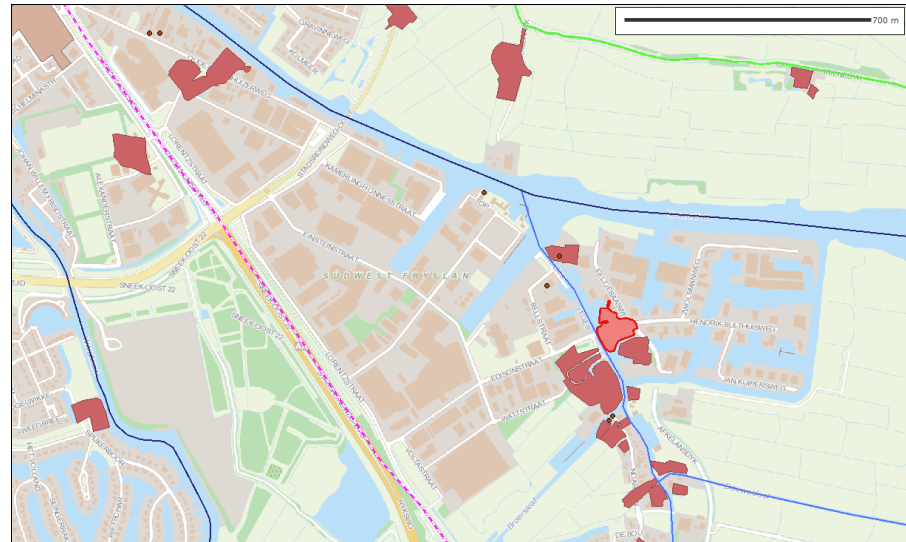
Ontstaan en ontwikkeling

De stad Sneek heeft een historische kern met een radiale structuur, die is ontstaan vanuit de toegangswegen en de zes waterstructuren. Uitbreidingen hebben zich rondom deze basisstructuur voortgezet.

Buiten de rondweg, en direct aangrenzend, zijn aan de zuidoostelijke zijde twee bedrijventerreinen gerealiseerd; het bedrijventerrein Houkesloot en 't Ges. Bedrijventerrein Houkesloot huisvest een groot deel van de industriële bedrijvigheid van Sneek, alsmede enige grootschalige detailhandel, al dan

niet gerelateerd aan de watersport. Het bedrijventerrein 't Ges ligt aangrenzend aan de oostzijde van dit bedrijventerrein. 't Ges is dan ook ontsloten via het bedrijventerrein Houkesloot.

BESCHRIJVING CULTUURHISTORISCHE WAARDEN

Verkaveling

Met betrekking tot de verkaveling kan gesteld worden dat hier oorspronkelijk sprake was van een zogenaamde opstreckende verkaveling met grootschalige regelmaat, zoals dit nog duidelijk zichtbaar is in het agrarisch gebied direct rondom het bedrijventerrein. Een verkaveling wordt opstreckend genoemd als de lengterichting dominant is in de percelering en bovendien sprake is van een grote lengte-breedte verhouding. Inmiddels is het plangebied dusdanig ontwikkeld dat er geen sprake meer is van behoudenswaardige oude verkavelingspatronen.

Archeologie

Zie tekst archeologie bestemmingsplan § 4.9 Archeologie.

Vaarwegen

In het plangebied zijn twee vaarwegen aangegeven: de Houkesleat en It Ges. Deze vaarwegen fungeren ook nu nog als belangrijke waterstructuren. De ondergrond is voor het grootste deel beschermd bij ingrepen boven de 500 m² op grond van de FAMKE. Aangezien het hier een actualisatie betreft van het bestaande BP worden overigens geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Er is derhalve geen aparte cultuurhistorische bestemming voor opgenomen.

Spoor- en tramwegen

In het plangebied ligt een voormalige tramweg. De ondergrond is voor het grootste deel beschermd bij ingrepen boven de 500 m² op grond van de FAMKE. Aangezien het hier een actualisatie betreft van het bestaande BP worden overigens geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Er is derhalve geen aparte cultuurhistorische bestemming voor opgenomen.

Rijksmonumenten

In het gebied liggen 3 rijksmonumenten:

- It Ges 6, boerderij;
- It Ges 8, boerderij;
- Oude Oppenhuizerweg 6, Tonnemafabriek.

In een bestemmingsplan hoeven rijksmonumenten niet beschermd te worden omdat landelijke regelgeving op grond van de monumentenwet reeds voldoende op bescherming zou toezien. Desalniettemin hebben monumenten als attentiefunctie met dit bestemmingsplan wel een "specifieke bouw-aanduiding - monument" gekregen.

Gemeentelijke monumenten

In het gebied liggen 2 gemeentelijke monumenten:

- Oude Oppenhuizerweg 20, boerderij Wigledam;
- Oude Oppenhuizerweg 49-53, abattoir.

Deze gemeentelijke monumenten worden beschermd op basis van de gemeentelijke erfgoedverordening. Desalniettemin hebben rijksmonumenten als attentiefunctie met dit bestemmingsplan wel een "specifieke bouw-aanduiding - monument" gekregen.

Jongere bouwkunst 1850-1940

In het gebied liggen 5 objecten die opgenomen zijn in de inventarisatie van de Jongere Bouwkunst (1850-1940):

- Eeltsjebaasweg 1, boerderij;
- Bellstraat 10, boerderij;
- Oude Oppenhuizerweg 43, woonhuis;
- Oude Oppenhuizerweg 45,47, industrie;
- Top 1, boerderij.

Wij adviseren om deze panden in het bestemmingsplan als 'karakteristiek' op te nemen.

State

In het plangebied ligt het voormalige stateterrein Reynarda. Bovengronds is er vooralsnog niets meer zichtbaar van het stinsterrein. Het is de verwachting dat eventueel aanwezige ondergrondse resten geheel of grotendeel verstoord zullen zijn door de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Er is derhalve geen aparte cultuurhistorische bestemming voor opgenomen.

Boerderijplaatsen

In het gebied ligt een aantal (voormalige) boerderijplaatsen. Boerderijplaatsen verschaffen ons, omdat zij de kern vormden van de toenmalige agrarische samenleving, kennis over de bewoningsgeschiedenis en over de ontwikkeling van het cultuurlandschap op lokaal, regionaal en provinciaal niveau. Op een aantal van de voormalige boerderijplaatsen bevindt zich nog een boerderij. De aanwezigheid van deze bebouwing, beschermd door de aanduidingen karakteristiek of door de status van gemeentelijk of rijksmonument biedt enige bescherming voor de ondergrond. Daarnaast zijn eventueel nog aanwezige ondergrondse resten overigens voor het grootste deel beschermd bij ingrepen boven de 500 m² op grond van de FAMKE (dit geldt ook voor het stinsenterrein). Aangezien het hier een actualisatie betreft van het bestaande BP worden overigens geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt.